การบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ

พิธุวรรณ กิติคุณ
วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

การบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐเกิดขึ้นจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 เห็นชอบให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ ดังนี้

1. ให้สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนของส่วนราชการ (Population Information Linkage Center) และทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการข้อมูล (Gate Way) ตามที่ส่วนราชการร้องขอ

2. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ จัดทำฐานข้อมูลประชาชนของตนเองตามอำนาจหน้าที่ โดยใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เป็นดัชนีในการจัดเก็บข้อมูลและมีหน้าที่ปรับปรุงฐานข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

3. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ที่มีฐานข้อมูลประชาชนเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์กับสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง จัดทำระบบให้บริการตรวจสอบข้อมูล (Services) เพื่อรองรับการอ่านข้อมูลประชาชน (Read Only) จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

4. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชน ปรับปรุงระบบการบริการประชาชนเพื่อรองรับการใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) และเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์กับระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เพื่อเรียกใช้ข้อมูลในการให้บริการประชาชนจากระบบฐานข้อมูลประชาชนของหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ทดแทนการใช้สำเนาเอกสาร

5. ให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการปรับปรุงระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้รองรับการดำเนินการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

จากแนวทางดังกล่าวกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองจะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการ รวมทั้งรับความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการ และจะเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนดรูปแบบและควบคุมการเข้าถึงข้อมูลให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ซึ่งการเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎรตามแนวทางดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจ และต้องป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงและปลอดภัยในการใช้งานระบบสารสนเทศ รวมถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ต่อมาในวันที่ 22 กันยายน 2559 ได้มีพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการนำร่องการดำเนินการตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วย

1. กระทรวงมหาดไทย
2. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
3. กระทรวงสาธารณสุข
4. กรมการจัดหางาน
5. กรมการปกครอง
6. กรมประมง
7. กรมปศุสัตว์
8. กรมส่งเสริมการเกษตร
9. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
11. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
12. สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)
13. สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)
14. การประปานครหลวง
15. การประปาส่วนภูมิภาค
16. การไฟฟ้านครหลวง
17. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
18. บริษัททีโอที จำกัด (มหาชน)
19. บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินการตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐตามนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาประเทศ โดยทุกฝ่ายได้ตกลงร่วมมือกันพัฒนาระบบบริการนำร่องตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ รวมทั้งปรับปรุงระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้รองรับการดำเนินการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลจากฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (การประปาส่วนภูมิภาค, ม.ป.ป.; รัฐบาลไทย, 2559)

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนของส่วนราชการ ผ่านระบบ Linkage Center รวมทั้งให้คำปรึกษาและสนับสนุนด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานกับระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เพื่อเรียกใช้ข้อมูลในการให้บริการประชาชนจากระบบฐานข้อมูลประชาชนของหน่วยงานต่าง ๆ ทดแทนการใช้สำเนาเอกสาร เพื่อให้บัตรประชาชนใบเดียวสามารถใช้ในการเข้าถึงบริการภาครัฐได้ทุกบริการโดยไม่ต้องคัดสำเนาบัตรเพื่อลดขั้นตอนและค่าใช้จ่าย

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

การที่รัฐบาลมีนโยบายให้หน่วยงานของรัฐเร่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ โดยการดำเนินการบูรณาการข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐโดยร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำให้การบริการประชาชนเกิดความสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และเท่าเทียม การร่วมมือกันของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บฐานข้อมูลประชาชนทั้งหมดโดยใช้ตัวเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักเป็นดัชนีและจัดทำเป็นระบบให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเข้ากับระบบฐานข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย หรือการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชนสามารถให้บริการประชาชนโดยใช้บัตรประชาชนแบบอเนกประสงค์เพียงใบเดียวในการยืนยันตัวบุคคลแทนสำเนาบัตรประชาชน หรือการให้ทุกส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางบูรณาการข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ รวมทั้งปรับปรุงระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้รองรับการดำเนินการดังกล่าว ล้วนเป็นการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการได้รับความสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการบริการที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการจัดทำฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐมีเรื่องที่เกี่ยวข้องในประเด็นข้อกฎหมายกับการเปิดเผยข้อมูล บางหน่วยงานมีกฎหมายที่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ และบางหน่วยงานมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการปรับปรุง ขอแก้ไขกฎหมายที่ติดขัดของหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถจัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้อย่างต่อเนื่องและถูกต้องตามกฎหมาย

อนึ่ง ความร่วมมือในการบูรณาการข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐในครั้งนี้ นอกจากจะทำให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์จากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เพื่อให้งานบริการของภาครัฐในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว ยังจะสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนผู้ขอใช้บริการและหน่วยงาน เช่น การลดภาระการใช้สำเนาเอกสารในการขอรับบริการต่าง ๆ ของประชาชน การลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อนของหน่วยงาน รวมทั้งจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีที่หน่วยงานของรัฐจะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงระบบงานบริการของหน่วยงาน ตลอดจนผลักดันให้เกิดการพัฒนาระบบ Digital Government ภายใต้นโยบาย Digital Economy หรือเศรษฐกิจดิจิตอลอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 อีกทั้งประชาชนยังสามารถเข้าถึงงานบริการของภาครัฐได้อย่างรวดเร็วขึ้นจากบัตรประจำตัวประชาชนเพียงใบเดียว

อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานของรัฐทั้ง 19 หน่วยงานที่เข้าร่วมการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐประสบความสำเร็จในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนและสามารถให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว หน่วยงานเหล่านี้จะเป็นตัวอย่างให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ยังไม่ดำเนินการให้ดำเนินการตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐต่อไป เพื่อจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือการให้ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพจากภาครัฐอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

กระทรวงยุติธรรม. (ม.ป.ป.). **ยธ. วางแนวทางบูรณาการฐานข้อมูลประชาชน และการบริการภาครัฐ.** สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จาก http://www.moj.go.th/th/2013-03-07-04-34-36/2013-03-07-06-48-34/2013-03-07-06-56-55?view=item&id=38161:%E0%B8%A2%E0%B8%98-%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%B9%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%99-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90

การบรรยายสรุปของคณะกรรมการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐเสนอต่อนายกรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จาก http://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiN_sSp26zQAhVBo48KHZUDAZMQFggeMAE&url=http%3A%2F%2Ftiwrm.haii.or.th%2FGroup3_WaterIT%2FPMOC-water%2FPM-PMOC%2F2016-01-04_meeting1-2559%2FPPT-AllCommittees%2F03_DOPA-188.pptx&usg=AFQjCNHitLKbJW0jZlFP79T5ySXiOzUsjw&sig2=CeN1JFW-gggHYEM9WOi2oA&bvm=bv.138493631,d.c2I

การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการฐานข้อมูลกลางภาครัฐ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙ ณ ตึกสันติไมตรี หลังใน ทำเนียบรัฐบาล. (ม.ป.ป.). สืบค้น 26 ตุลาคม 2559 จาก http://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjZwrSPorvQAhWDu48KHcPuC1cQFggnMAI&url=http%3A%2F%2Ftiwrm.haii.or.th%2FGroup3_WaterIT%2FPMOC-water%2FPM-PMOC%2F2016-01-04_meeting1-2559%2FPPT-AllCommittees%2F01_ICT-187.ppt&usg=AFQjCNGAvZHO2VOOFC0v9JHgcwWuvnf6kg&sig2=HahBySRiJ8jkaiSqIviO6A&bvm=bv.139250283,bs.1,d.c2I

การประปาส่วนภูมิภาค. (ม.ป.ป.). **กปภ.ลงนามข้อตกลงร่วมบูรณาการฐานข้อมูลประชาชน และการบริการภาครัฐ.** สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จาก http://www.pwa.co.th/news/view/52075

การไฟฟ้านครหลวง. (22 กันยายน 2559). **กฟน. ร่วมลงนาม MOU นำร่องบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ เพื่อประชาชน.** สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จาก http://www.mea.or.th/content/detail/87/2255

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 15 มีนาคม 2559. (15 มีนาคม 2559). สืบค้น 25 ตุลาคม 2559 จาก http://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiilb-GtazQAhWBrI8KHUfsDRcQFggZMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.thaigov.go.th%2Findex.php%2Fth%2Fnews-summary-cabinet-meeting%2Fitem%2Fdownload%2F3665&usg=AFQjCNFO7G-5N4twZfNmB_ZN9hIwhok4zw&sig2=cOUx3tn7yjngg_MrQnr4KQ&bvm=bv.138493631,d.c2I

มท.-18 หน่วยงานรัฐลงนามนำร่องบูรณาการฐานข้อมูลปชช.-บริการภาครัฐใช้แค่เลข 13 หลัก. (22 กันยายน 2559). **ข่าวสด.** สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จากก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_19822

รัฐบาลไทย. (ม.ป.ป.). **ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชน ครั้งที่ 1/2558 เร่งจัดทำฐานข้อมูลประชาชนด้านอาชีพ รายได้และฐานข้อมูลที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล.** สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จาก http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-42-33/item/97189-id-97189.html

_____. (22 กันยายน 2559). **กระทรวงมหาดไทย จับมือ 18 หน่วยงานภาครัฐ ร่วมลงนาม MOU นำร่องการดำเนินการตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชน และการบริการภาครัฐ.** สืบค้น 24 ตุลาคม 2559 จาก http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-42-33/item/107368-

_____. (9 พฤศจิกายน 2558). **ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชน ครั้งที่ 1/2558 เร่งจัดทำฐานข้อมูลประชาชนด้านอาชีพ รายได้ และฐานข้อมูลที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล.** สืบค้น 25 ตุลาคม 2559 จาก http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-42-33/item/97189-id-97189